Székesfehérvár, 1911. XVIII. évfolyam, 138. szám. Szombat, november 18.

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak: 1 évre 16 kor., 1/2 évre 8 kor., 1/4 évre 4 kor. Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő: BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este. Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1. Egyes számok kaphatók: a dohánytőzsdékben.

TÜKÖRCSEREPEK,

a kath. nagygyülésről.

Mi a keresztény kultura?

Ismeretes Rafael fönséges Madonna képe, az u. n. Sixtini Madonna, ahol a müvész az anyaság szépségét, fenségét, mintegy emberfölötti módon ábrázolja. Midőn a nagy müvészt megkérdezték, honnan vette a hozzávaló mintát, a mester igy felelt: Ismertem száz meg száz anyát, meglestem őket, hogyan nyilvánul bennük az anyaság szépsége, mindegyiktől ellestem egy-egy vonást s mindezeket összegyüjtöttem, mint a méh a mézet különféle virágokból s igy nyertem ezt a képét az Istenanyának, mely emberi vonásokkól van összeróva, de összetételében mégis emberfölötti.

Ime, ez a keresztény kultura képe. Összehordja, egyesiti magában az emberi lélek minden küzdelmét, gyötrelmét és törekvéseit s mindezeket megnemesiti és fölemeli egy sziveket, veséket átható szavával: Sursum Corda! Nem tiporja le Isten teremtményeit, nem semmisiti meg azt, ami szép és fölemelő Isten alkotásában, megbecsüli a virágot, a harmatcseppet, a liliomot, a rózsát, a derüs napsugarat, de tudja szeretni a tövist, a fájdalmat, a borus napokat, mert mindezek Istentől jönnek, mindezeknek Istenhez kell vezetniök. Mindezeket csodás harmoniában tudja összefoglalni az ő Sursum Corda-jával. Ezt halljuk mi egy Szent Ágoston szavaiban, ezt látjuk szent Pál és Szent Ferenc cselekedeteiben, Dante és Shakespeare költészetében, a gotikus dómok ivezeteiben és szent Péter kupolájában, Botticelli, Rafael és Leonardo da Vinci ecsetének müvészetében. S ezt akarjuk mi hallani a mi gépeink zakatolásában, ezt kell hirdetnie nemcsak a templomok tornyainak és harangjainak, hanem a mi gyáraink kéményeinek és ércsipjainak.

Szinte hallom, mint emlegetik majd e termen kivül, hát az inkvizició mágyái s a kinzókamarák torturái hogyan egyeztethetők össze a keresztény kultura léleknemesitő munkájával? Aki az elmult századokban csak ezeket látja, ugy tünik föl nekem, mint aki Nürnbergben járván, ott csak a borzalmas kinzókamra emlékét őrizte meg és a szent Lőrinc, szent Szebaldus és Liebfrauenkirche és a német renaissance emlékei egészen elmosódtak előtte. Az ember minden kulturában ember marad és a demokrácia az ő jelszavát, melyet szintén a kereszténységtől vett át: A szabadság, testvériség és egyenlőség szép szavait a guillotin mellett, mely egy év alatt több áldozatot követelt, mint az auto-da-fék másfél évszázad alatt. Mi azért a guillotin dacára tudunk jó demokraták lenni s az auto-da-fék dacára a keresztény kultura hivei maradni. A keresztény kultura emelte fel a dekadens klasszicizmust, ez müvelte az erőtől duzzadó barbár népeket és erre van nekünk is szükségünk a XX. században, mert a kereszténységet hivőnek és hitetlennek egyaránt minden kor számára a modern kultura éltető lelkének kell tekinteni.

(Giesswein Sándor.)

*

Hogyan feketitt az ellenség?

Midőn a főrendek intézménye ellen küzd, akkor kimutatja, hogy a főrendek elődei mind rablólovagok, jobbágyot nyuzó zsarnokok voltak, kik a szegény nép vérét zsarolva vagy azokat legvérfagyasztóbb vérengzéssel, öldökléssel kirabolva, gyüjtötték vagyanukat s a legdurvább erőszakkal alapitották meg családjaik hatalmát.

Midőn a mai napi tüneményes gyorsasággal felgazdagott uj pénz-arisztokratákról van szó, azok kivétel nélkül a legemberfelettibb szorgalommal, mesés tudással párosult humanizmussal szerezték vagyonukat és pozicióikat.

Midőn a régi középosztály ellen vonulnak ki, bemutatják a régi magyar nemességet, mint a leglustább, legbutább, kulturára teljesen képtelen emberi típust, kinek annyi esze sincsen, hogy őseitől öröklött kis vagyonát megőrizni tudná.

A feltörő uj középosztály, az u. n. vidéki intelligencia, az a kulturember mintaképe. Az hozza, terjeszti és ápolja a kulturát egyedül és kizárólagosan.

A magyar földmüves az buta tömeg, aki állatias ostobasággal ragaszkodik a földhöz, maradi és értelmetlen.

Az állandóan elégedetlen szociáldemokrata munkás az a jövő embere, az hallja meg a jövő államformák zenéjét s csak az érti meg.

A haza, az anyaföld, az sár vagy piszok, tárgyadomb, mely csak arra való hogy lenyügözze, rabszolgájává tegye a rajta s belőle élő embert. Az ipar, a gyári zaj az teszi szabaddá, magas röptüvé a munkás gondolatát, az szabaditja fel a hazaszeretet ostoba nyüge alól.

(Simonyi Semadam Sándor.)

*

Honnan ered az egyházi vagyon?

A legnagyobb valótlanság éppen az, hogy az egyházi vagyon csak király adományból eredt, sőt határozottan állitható a történeti okmányok átvizsgálása után, hogy mindig nagyobb részét képezték az egyházi vagyonnak az egyesek, a magánosok adományai és különösen a hagyatékaiból eredő egyházi vagyon. Ugyannyira, hogy a legnagyobb határozottsággal megállapitható

A numizmatikaról és a szfehérvári muzeum éremanyaga.

Irta és a Muzeumegyesület nov. 11-iki ülésén felolvasta **Szentgáli Károly.**

Már a legegyszerübb ember érdeklődését is felkelti a régi pénz. Ez közelebb fekszik az élethez, mint egyéb talált régiség. Lelkét közvetlenül viszi a multba, talán mert kezében forgó ivadékok ősét látja; talán mert fantáziáját a mondákmesék világába tereli. Tudja, hogy az pénz volt, — levitézlett hatalmasság. A megállapitásban ritkán jut tovább, de megőrzi, mint jellemes ember szokta a — titkot.

Kezébe kerül a másik. Eltünődik ezen is egy ideig s a másik titok mellett ez is elfér. Jön a harmadik s igy szüli az alkalom a gyüjtőt. Ez a gyüjtők ősi tipusa.

Érdekesebb faj a másik: a laikus mükedvelők. Ezek titkolódznak. Rejtegetik összehordott kincseiket. Egyedülálló ritkaságokat vélnek őrizni s e véleményükben ritkán ingathatók meg. E szilárdságúk az oka aztán, hogy haladásra képtelenek. Gőgös elfogódottságban szenvednek s ezért nem tévesztendők össze a szelidebb jellemü kezdőkkel, kik azonban sokkal értékesebb elemet alkotnak.

Hasonlatosak az ábrándos ifjuhoz. Az ő hitük is még rózsafelhő és rezedaillat, mindent gyönyörünek látnak még, de idővel belőlük válhatnak csak hivatásos gyüjtők, ha csak a nehézségek ki nem ábránditják őket.

Jellemző, ho y a laikus gyüjtő ritkán rokonszenvez a nyilvános gyüjteményekkel. Ugy gondolom, hogy ezen érzésbeli árnyalathoz a nő világában lelek hasonlatot. Ez a szende nő ellenszenve a kacérkodóval szemben.

A nyilvános gyüjtemények mindamellett sokkat köszönhetnek a két csoportnak is. Ők azok a fürge előcsatások, kik sok jó dolgot is felkutatnak, megmentenek az elkallódástól s megtartanak mindaddig, mig a töprengéseket meg nem unják s kisded gyüjteményük a kis hal sorsára jut.

A hivatásos gyüjtőket már nem elégitheti ki a véletlen ballózás s kénytelenek a kereskedelemre támaszkodni. Érdemes erről megjegyezni, hogy számos oly jelentékeny külföldi cég foglalkozik tisztán érmek vételével és eladásával, melyeknek forgalma fölér egy jóravaló bankocska forgalmával.

Pazar kiállitásu katalogusaik fényes kollekciokkal lepnek meg bennünket, olyanokkal, melyekből kiviláglik, hogy azokat a gyüjteményeket csak hivatásos ember hozhatta létre, talán egy életen keresztül fáradságosan és rengeteg anyagi áldozaton. E gyüjtőkben a tudás oly mértékének kell lenni, melyből a gyüjtési kedv állandó tápot nyer.

Ez a tudás azonban olyan, mint a tenger vize, ki él vele, annak sorsa büntelen sóvárgás. S ha akarata, önuralma elégtelen és áldozatkészsége az észszerüség határait tulhaladja, azt mondják: maniakus, szenvedélyes gyüjtő. Mindenesetre elfajulás, de menthető. Náluk a gyüjtés nem sport, nem szórakozás, hanem lelki szükség.

Egyébként a numizmatika ép ugy egész embert kiván, mint bármely más tudományág, ha valaki a müvelt, értelmes, de az u. n. mükedvelő gyüjtő szinvonalát fölül akarja haladni.

A mükedvelő csak a könnyüt, a szépet, a a szórakoztatót látja a numizmatikai anyagban. Ércbe sajtolt eleven képek, melyek rég letünt idők életét varázsolják szemünk elét.

Kulturtörténeti objektum, mely a dolgok megértésére vezet. Korának izlését, müvészetét élvezik bennük. Hanem a szakembernek feladatai is vannak. Földerités, függő kérdések meg

Sövegjártó János hazai és rumburgi vászon-áruháza barátok épülete, AZELŐTT: Özv. HANEL ANTALNÉ OLCSÓ SZABOTT ÁRAK

Mai lapunk 6 oldal.

00000658

azon körülmény, miszerint a magánosok adományainak és hagyatékainak mennyisége több volt, mint amennyi a mai egyházi vagyon összessége.

(Simonyi Semadam Sándor.)

*

Kinek kell a szekularizáció?

Ha az illető nem katholikus, kétségtelen, hogy ő neki csak azért kell a szekularizáció, hogy a katholikusoktól elvehessen valamit. Ilyen cimen az, akinek nincs, mindig elvehetné azét, akinek van: semmiesetre sem mondható sem okos, sem jogos, sem tisztességes törekvésnek.

Ha az illető katholikus, ugy arról csak az tehető fel, hogy nem ismeri az ügyet és felül a katholicizmus ellenségeinek, mert az egyházi vagyon elvételével minden magyar katholikus szegényebb lesz. Ezt persze nem emlegetik előtte a nagy humanisták és kulturfiliszterek; és nem mondják meg, hogy a katholikus vagyont nemcsak az egyházi férfiaktól, hanem az egész katholicizmustól akarják elvenni s abból a katholikusoknak semmit sem akarnak juttatni.

Ha ez megtörténik, ugy Franciaország sorsára jutnánk. Ott is a közérdek nevében rabolták el az egyházi vagyont és az eredménye az lett, hogy a likvidátor urak elsikkasztották a vagyon legnagyobb részét. Hát ez a közérdek?

A katholikusok pedig ujból zsebbe nyulhatnak, hogy papjukat eltartsák, templomot építsenek, iskolát teremtsenek stb. — Egy szóval a szekularizáció annyit jelent, mint a katholikusokat oda kényszeriteni, hogy mindazon számtalan vallási intézményt, templomot, papnöveldét, árvaházakat, iskolákat, miket eddig az egyházi vagyon jövedelme tart el, azt a katholikus hivő ezentul saját zsebéből tartsa el és azonfölül tartsa el a papját is. És mi lesz, kié lesz az egyházi vagyon? A likvidátoroké! Elsősorban! s ha azok meghagynak valamit belőle, majd osztozkodnak rajta azok, akiknek vörös posztó a katholicizmus, de a katholikus hivők abból soha semmit sem kapnak, mint nem kapnak a francia katholikusok semmit az elrabolt egyházi vagyonból.

(Simonyi Semadam Sándor.)

*

A városok vagyona.

A törvényhatósági joggal felruházott városok közül Pozsonynak van 6638 kat. hold birtoka. Selmecnek 9675 hold, Pécsnek 4909, Sopronnak 13.528, Székesfehérvárnak 6100 hold, Kecskemétnek 44.760, Szabadkának 45.000, Szegednek 64.333, Ujvidéknek 6000, Kassának 21.302, Debrecennek 82.390, Szatmárnémetinek 10.474, Aradnak 5264, Pancsovának 5342, Versecnek 11.046, Kolozsvárnak 8176 kat. hold és ezen földbirtokok az értékünknek csak 2 százalékát hozzák meg! Nem akarok több számot felhozni, a rendezett tanácsu városok vagyona ugyanakkora végösszegben s az eredmény ugyanaz!

Ha gazdasági okok alkalmasak arra, hogy valamennyi közérdekü vagyon kezelése másokra bizassék, ugy a legégetőbb szükség ez első sorban városainknál. Oda kell utasitani a szekularizálni óhajtó nagy nemzetgazdákat, ott akad tér az ő munkájuk számára: mert ennyire silányul egyetlen egy egyházi birtokot sem kezelnek! Pedig a városok gazdasági eredményeinek hiányát adófilléreinkben mi pótoljuk, az egyházi vagyon jövedelem kevessége miatt még senki egy fillért sem volt kénytelen pótolni!

(Simonyi Semadam Sándor.)

*

A kath. intelligencia.

Meg kell értetni a katholikus intelligenciával hogy hit nélkül nincs jövője. Amely társadalomban meghalt a hit, az a társadalom kezd szintén meghalni. És sajnos, de hangoztatni kell, nem szabad megijedni annak hirdetésétől, hogy a hitnélküliségnek eredménye, hogy ott lent a mindig izgó-mozgó osztályok, akiknek hitük van, akik biznak a jövőben azért, mert van hitük, hogy ezen osztályok kezdenek előretörni és kezdik ennek az országnak vezető intelligenciáját háttérbe szoritani, mint egy igen szellemes iró egy liberális ujságban megirta: a régi történelmi családok mennek-mennek, a tenyeres-talpas Miskák és Pannák jönnek-jönnek és kialakul egy egész más korszak, mint az a korszak, amely nekünk értékes, becses és szent, mert benne nőttünk fel, mert belőle szittuk azt, ami lelkünknek tartalma, értéke és öröme és jön egy másik korszak. Miért? Azért, mert azoknak, akiknek kellett volna több ésszel, több világos látással több hitet és több bizalmat egyesiteniök, arra képesek nem voltak.

Mi magyar katholikusok olyanok vagyunk, mint a csizmadia. Csizmát foltozni tudunk, de csizmagyárat csinálni nem tudunk. Hát mélyen tisztelt Nagygyülés, most már elérkezett a gyáralapitás ideje. A gyáralapitás, a nagystilü munka korszakában élünk és azok, akik elmult kornak eszközeivel akarnak ma sikereket elérni, le fognak szorulni és nem fognak semmi sikert felmutathatni. E gyáralapitásnak, ennek a nagystilü munkának elsősorban abban az irányban kell folynia, hogy az intelligenciát megnyerjük a katholicizmus számára. Ha ezt elértük, ugy lesz mozgalmainknak súlya és lesz a magyar kereszténységnek szebb jövője.

(Glatfelder Gyula dr.)

*

Mik a mi ideáljaink?

Mi az életnek, az örök életnek Krisztusához fűzzük életünket, ki mint jó pásztor az örökkévalóság virányaira tereli a nyájat, ki a lélek értékéről és szeretetéről isteni dalokat énekel, ki lelkünkben építi a szeretet országát, hogy az a mennyek országa legyen, melyben Isten szent lelke lakik. S csak aki ennek a Krisztusnak, az evangeliumok Krisztusának kezébe teszi a lelkét, hogy formázza, mintázza bele az ő arculatát, csak az lesz Krisztus másává, csak az viheti ki szivéből Krisztust a családba, a társadalomba, a nyilvános élet minden vonatkozásaiba. Aki az egyéni tökéletesség varázsával, a mindent felkaroló szeretet nagyságával, az örökkévalóság szempontjával lép embertársai közé, az fog bizonyságot tenni Krisztusról, a Krisztus utánzásáról. Akiben magában is életté válik mindaz, ami Krisztus ajkain is nem szó és tan, hanem élet volt, az lesz Krisztus mása, Krisztusnak és az ő szent ügyének buzgó, áldozatkész apostola. Hiszen a még oly szent és fenséges tanok is, ha holt betük maradnak, ha életté nem válnak, uj életet nem fakasztanak. A legszebb ideák is csak megvalósulva vonzanak. A legtökéletesebb erkölcstannak is csak az élő példák láttára hódolunk meg.

(Csernoch János)

Páva a varjuval.

Urileány — parasztlegény.

Mikszáth Kálmánnak van egy ilyen cimü elbeszélése, mikor a kényes uri dámának megtetszik az istálószagu, de nyalka huszár s a tisztek hiába esengenek a kegyeiért, kezét a huszárnak nyujtja — aki aztán a hitvesi hűség édes

---

fejtése, mely csak az oly kutatónak sikerül, ki a történelmen kivül egyéb tudományokkal is tisztában van. A technologiával, metrologiával, a nemzetgazdaságtannal, ötvösséggel és más rokon előtanulmányai is vannak.

Az archeologiának, műtörténetnek, általában régészetnek viszont a numizmatika a legfontosabb segédtudománya, mint kormeghatározó mint kétségtelen sullyal biró bizonyiték. Mint egy angol szakiró mondja: a numizmatika a régészetnek világitó fáklyája.

Ma midőn a gyüjtés minden téren divattá vált és az éremgyüjtés annyira föllendült, hogy a magyar numizmatikai társulatnak is immár 400 tagja van, talán nem volt érdektelen a különféle gyüjtők rövid természetrajzát adnom, annál is inkább, mert végeredményben mind a nyilvános gyüjtemények ügyét szolgálja; igy a köznek használ még a legelzárkozottabb is. Kik valaha gyüjtöttünk, tudjuk, hogy rideg önzésünk abból a meggyőződésből fakadt, mely szerint a dolgokat megbecsülni, méltányolni igazán csak magunk tudjuk.

Végül mindnyájan idegenkedünk attól, hogy fáradságunk gyümölcse üzérek prédája legyen, már azért is, mert hiányos muzeumaink félreismerhetlen kötelességet rónak mindarra, kinek elég érzéke van a közügyekhez, kiknek megadatott, hogy a hazai tudomány és közmüvelődés oltárára áldozatot hozhassanak.

Hogy teljes világitáshan mutassam be a numizmatika mai haladottságát, néhány számadattal szolgálok. A legnagyobb éremgyüjtemények a párizsi 300 ezer, a berlini és londoni 200—200 ezer, a bécsi 170 ezer tudományosan földolgozott érempéldányt foglalnak magukban. A Magyar Nemzeti Muzeum éremtára nem haladja fölül a 100.000 példányt, bár évenkint ezreket forditanak tökéletesitésére s egyébb uton is tekintélyes számmal szaporodik, mégis elképzelni is sok, mily anyag-tömeggel érnénk el a bécsi császári muzeumot.

Mondanom sem kell, hogy ez utóbbinak megbecsülhetetlen éremkincseit részben a magyar föld szolgáltatta. Ugyan nem minden jutott „hivatalos" uton Bécsbe, hanem illendő áron is. Igy I. Lipót már 160.000 ezer forintot küldött csupán egy hires éremgyüjteményért.

Habsburghási uralkodóink korán kezdték a mükincseket megbecsülni, főképen pedig — jókor. Ma már az igazán becses ritkaságok gyüjtése oly horribilis összegeket kiván a numizmatika terén is, hogy amerikai milliardosok kellenek ehhez is, mint ahogy több szenvedélyes gyüjtő akad is közöttük.

Már régebben is voltak oly ritkaságok, melyeket szédítő áron szereztek meg, azonban csekélységek azokhoz az árakhoz, melyeket egyes érmekkel a mai árveréseken elérnek. Nem hallatlan dolog ma, ha egy éremért 10—20.000 koronát is fizetnek. Megjegyzem, hogy az éremnek a ritkasági fokát, nem csupán a számszerinti előfordulás határozza meg, hanem egyéb qualitásai is. Ne feledjük azonban, hogy aki állandóan e téren foglalkozik, azt is ritkán lát — fehér hollót.

A régi pénzek megbecsülése nem uj keletü. Már a római nép is előszeretettel használta föl ékszerek gyanánt. Komoly lendületet a gyüjtés csak XV. században nyer, midőn a Carrarák, Mediciek, Sforsák, Esték méltatják figyelemre az érmészetet és képezi fejedelmi szórakozásukat az éremgyüjtés. Az ő bőkezűségük virágoztatja föl a páratlan olasz medailistikát és ezer éves elhanyagolás után igy a reneszánsz emeli az érmet az iparmüvészet előkelő termékei közé.

Olaszországból terjed át az érmészet müvelése más nemzetekhez is. Igy nálunk már a XVI. században fordulnak elő hagyatéki leltárak, melyek régi pénzekről tesznek említést. Majd a XVIII. században a világhirü Ariczay gróf féle gyüjtemény keletkezik. A XIX században pedig a passionatus és hivatásos gyüjtők és szakemberek egész sorát találjuk.

A mint a tudomány figyelme a numizmatika felé terelődik és értékesebb elmék vonják tanulmányaik körébe, a gyüjtemények keletkezésével párhuzamosan nyomról-nyomra fejlődik a szakirodalom. Elsők e téren a meghatározott érmek leirásai, melyek aztán a tudományos rendszerek megállapitásához vezetnek.

Ma e szakirodalom a világ minden kulturnyelvén ezer és ezer kötetre rugnak, melyek mind kitartó, szorgalmas kutatások eredményei. Hogy a nagyközönség mégis oly ritkán talál alkalmat e müvekkel való megismerkedésre, annak okát e müvek ritkaságában, drágaságában leljük.

A magyar régi pénzekről tudós férfiak már régebben irnak egyes értekezéseket, de komoly munkát e téren csak XIX. század alatt szerkesztenek numizmatáink. Ilyenek Schönvisner, ki a Széchenyi-katalogust szerkesztette, azután Venerle, ki 165 tábláját véseti rézre, majd Rupp Jakab adja közre az 1841. és 1846. években ma is gyakorlati hasznu kézikönyvét. Ők voltak az ujabb korig hazánk érmészetének legbeavatottabb müvelői, kiknek a magyar érmek rendszerbefoglalását is köszönhetjük. Igaz, hogy ujabb kutatások némi változásokat teremtettek a rendszeren, de lényegében övék az érdem.

A numizmatika tehát gondosan müvelt szaktudománya minden oly nemzetnek, mely multjának emlékeit megbecsüli.

Ha azonban tekintetbe vesszük azt mér-

00000659

példájaként el is szokta veregetni a szerelmetes oldalbordát.

Ilyenforma eset bonyolódik hónapok óta Sárbogárdon. Egy kényes uri kisasszony, akinek előkelő rokonai vannak, leánygimnáziumot járt, pompásan zongorázik, francia, német, angol nyelven beszél, beleszeretett egy bunkófejű parasztlegénybe, aki most vasuti munkás.

A leányt Bartha Herminnek hivják. Az édesatyja Münchenben él s egy előkelő intézet művezetője. Intelligens, derék, jómódu ember. A leányát néhai Förster Antal járásbiró felesége, a leány nagynénje nevelte 13 esztendő óta. Megadott a leánynak mindent, a mi a műveltség kellékei szerint szükséges. Budapesten neveltette s hogy a lelke csiszoltsága annál fényesebb legyen, nem elégedett meg a polgári iskola összes tudásával, hanem a leánygimnáziumnak a fejébe férő tudományát is beleneveltette. A mellett gyönyörűen zongorázott, sőt a nyelvekben is feltűnő előmenetelt tanusitott. Csak egy maradt el: az erkölcsi felsőbbség hatalma, a mely cselekedeteit az okosság szabályai szerint vezethette volna. Mikor Sárbogárdra visszakerült, összeismerkedett Udvari József parasztlegénynyel, aki Försterék uri házánál mint kertészlegény a kertben hernyózott. Az ismeretség hamarosan belsőbb lett s Försterék csak akkor eszméltek föl, mikor a selymesarcu sudárnövésű szép leány egy szép napon letette a kocsikerék nagyságu tollas kalapját, a simuló divatos bukjel szoknyát és átköltözött az Udvardiék szalmafedeles tanyájába.

A páva a varjuhoz.

Hogy a dolog stylszerűbb legyen, rövid, bokorugrós szoknyát vett magára, a frizuráját lesimitotta, fekete kendőbe kötötte be s kijelentette, hogy ő most már a herkópáternek sem megy vissza a régi kuriába, mert a fene nagy szerelem annyira rabul ejtette, hogy az ő Józsiját a világ minden kincséért oda nem hagyja s százszor ismétli, hogy inkább meghal, illetőleg inkább meghalnak mindaketten, de közéjük már csak az a bizonyos ásó és kapa állhat választófalként.

Persze, hogy a papa, mama, meg a rokonok szörnyen konsternálva vannak s semmikép nem akarnak beleegyezni ebbe a furcsa együttélésbe. Tiltakoznak ellene, hogy a nagytiszteletű Forgách Endre ur még az egyház áldásával is megtetézze ezt a különös szerelmi frigyet, amelyet a fiatalok váltig óhajtanak. Münchentől Fehérvárig, innen Erdélyig bonyolódnak már a regény szálai, amelyek az apai hatalom erejét akarják érvényesiteni a szerelmes leányzó ellen. A leány azonban nem enged, hiába ült össze a fejérmegyei árvaszék tudós tanácsa, hiába tanácsolt a vármegye tudós főorvosa, a leány csak egyfelé hajlik, az Udvardi Józ i felé. Megtörtént már az is, hogy mikor attól félt, hogy erőszakkal viszik majd el a Józsijától, a leány neszét vette s egy parasztkocsiba bujt el, ahol egy csomó kukoricaszárt raktak a feje fölé, hogy az üldözői rá ne találhassanak.

A fejérmegyei árvaszék hónapokon keresztül tanácskozott a leány sorsa fölött, hogy kiszolgáltassák-e az apai hatalomnak, s valóban sok gondot adott annak a megállapitása, hogy van-e ott jussa a szivnek, ahol minden valószinüség szerint a helytelen irányban fejlődött szenvedelmek parancsolnak már s aminek a vége előreláthatólag keserves kiábrándulás leszen. Közben megállapitották, hogy az illetékesség Kolozsvár árvaszékét illeti, most annak az ülnökei törik a fejüket, hogy lehet-e, nem lehet-e Bartha Hermin törvényes felesége Udvardi József vasuti napszámosnak.

Legujabban az az érdekes fordulat állott be a páva és varju sorsában, hogy Sárbogádon nem érzik magukat biztonságban s a szülői hatalom és hatósági erő elől ismeretlen helyre, valószinüleg az előszállási szőlőhegyre menekültek. Itt turbékol a páva a varjuval és várja az enyhébb tavaszt, ami nem is lenne köllemetlen a mostani ködös, borongós téli-őszi idő után.

UJDONSÁGOK.

— **A gróf Szögyényi nászhoz.** Mint már jelentettük, gróf Szögyény-Marich László berlini nagykövetünk leányának esküvője gróf Khorinszky Károllyal f. hó 25-én lesz Berlinben a Sz. Hedvig templomban. Az ifjú pár házasságát dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök fogja megáldani, aki e célból 22-én szerdán utazik Berlinbe dr. Viszota Alajos püspöki titkár kiséretében. Az esküvőt megelőzőleg, csütörtökön gr. Szögyény-Marich László nagykövetnél nagy fogadó-estély leszen, melyen a nagykövetségek s a berlini legelőkelőbb társadalom teljes számmal fognak megjelenni. Az esküvő a mondott napon d. e. fél 12 órakor lesz. Tanuk a menyasszony részéről Szögyényi-Marich Géza cs. és kir. kamarás, a vőlegény részéről egyik Trauttmansdorff herceg.

— **Lemondott virilista.** A tóvárosban mégsem lesz képviselőválasztás. Deutsch Aladár ma délelőtt bejelentette a városnál, hogy lemond virilista jogáról s képviselői jogát mint választott városi bizottsági tag fogja gyakorolni. Eszerint a kimaradt legtöbb adófizetők közül a legelsőt, Nyáry Gábort hivnák be, ha a közigazgatási biróság a beérkezett fellebezéseket figyelembe nem venné. A mi nem valószinü.

— **Értesités.** A Vörösmarty kör t. tagjait és az érdeklődő t. közönséget a kör igazgatósága ez uton értesiti, hogy a gyászmise a nagy költő emlékére f. hó 20-án — hétfőn — nem 7½ hanem 8 órakor fog a cisztercíták templomában mondatni.

— **Viharmagok.** A városi közgyülésen lassankint egy lagymatag hangulat kezd lábrakelni. A tanács rendesen annyira előkészíti az egyes tárgyakat, hogy az atyáknak csak bólintani vagy tagadni kell s kész az eredmény — hacsak valaki követ nem dob a vizbe, amelyet aztán százaknak kell kihuzni. A novemberi közgyülés azonban viharok magvait rejti méhében.

A piac fölött a Felsőváros és Palotaváros szeretne hajba kapni. A felsővárosiak szeretnék, ha legalább a gabonapiacot a nagyvásártérre helyeznék. A Palotaváros minden boltja pedig, mint az éhes oroszlán körülveszi a Simor-tér árusitóit. Igy nekik ez zsebkérdés, mig a felsővárosiak csak szeretnének nyerni. A tanács, a rendőrség a Patotaváros érdekeit nem akarja megbolygatni, hiszen csak mostanában hozta a piacot rendbe.

A vágóhidat a Palotaváros körömszakadtáig fogja védelmezni, pedig a praktikus eszü mérnöki hivatal már a miniszter kiküldöttét is megszólaltatta maga mellett. Tehát még ha akarnánk, se bővithetnénk ki a mostani vágóhidat Ez azonban nem fogja megakadályozni a Palotavárost, hogy az orra alá ne dörgölje a közgyülésnek, hogy *neki van igaza.*

8 új bizottsagi tagja is lehetne a közgyülésnek az utóbbi népszámlálás szaporulata szerint. Korteskedni! választani! fölséges dolog lenne, mikor bor is bőven termett az idén. A tanács azonban meg akarja váratni az uj városi törvényt. Csöppentzky Mihály dr. barátunk azonban semmiesetre sem fogja elengedni, hogy a polgárság jogait, ősi virtusát szónoklatának dönthetlen hatalmával meg ne védelmezze.

— **Felruházás.** A székesfehérvári jótékony nőegyesület f. hó 21-ikén d. u. 4 órakor osztja ki a szegény iskolás gyerekek között a téli ruhákat a kath. legényegylet nagytermében, (Távirda-utca) hol az egyesület t. tagjait és az érdeklődőket szivesen látja az elnökség.

— **Football mérkózés.** Vasárnap d. u. 2 órakor a sóstói pályán é D. V. T. E. és az Egyetértés mérkőzéstől mult vasárnap a biró tévedése miatt elmaradt 16 perc fog lejátszódni, vagyis a körmérkőzés második helyének sorsa végleg vasárnap fog eldőlni. Remeljük a D. V. T. E. nem engedi ki kezéből a már elért második helyet; ha Pernitzet sikeresen fogja az Egyetértésnek lehetetlen a második helyre jutni. Fél 3 órakor a Sz. T. C. és a Sz. K. A. T. E. fog mérkőzni. Két ellenfelet régen láttuk egymással szemközt, erélyes birót kérünk, ki ugy a játékosokat, mint a közönség érellen részét kezében tudja tartani. A Sz. K. A. T. E. mezei futói birják a tempót, igy a mérkőzés utolsó perceiben is lehetnek meglepetések.

— **A bérkocsik vizsgálat alatt.** A rendőrkapitányság a bérkocsik megvizsgálását határozta el, s felhivja az összes bérkocsi tulajdonosokat, hogy zárt (téli) kocsijukat s az abba fogott lovakat a rendőri kiküldöttekből, állatorvosokból és szakértőkből álló bizottság előtt a tüzőrség udvarán folyó hó 25 én délután a kitüzött sorrendben mutassák be. A vizsgálat kiterjed mindarra, amit a bérkocsizási iparról alkotott szabályrendelet előir, nevezetesen a lovak állapotának, jókarbau tartásának, a kocsi belsejének, külsejének és egyéb fontos részeinek megvizsgálására, de ezenkivül felmutatandók lesznek az iparigazolványok, hajtási jogositványok és a megrendelő könyvecskék is.

— **Sakk.** A Székefehérvári Sakkozó Társaság f. hó 25 én tartja rendes évi közgyülését.

— **Milyen idő lesz?** A csodálatosan hosszu és bájos ősznek vége. Ligetünk lehervadott, diszei lehulltanak, tartott bokrainк közt sárga, aranyszinü levél zörög. Az alig egyesztendős életnek, a mosolygó tavasznak, az izzó nyárnek halálra vált néma tanui. Csicsergő madárkák helyett lomha varjuk, felhőtlen kék ég, tikkasztó hőség után ólomszinü köd s meleg kályha — annak, akinek van. Most már a természet minden éksségétől bucsuznunk kell. S amint az idő-jós Meteor napokkal ezelőtt jelezte nov. 18-ától, vagyis a mai naptól kezdve az idő jellege kezd téliesebb lenni. Ez a jelleg fokozódni fog s nov. 24-én még keményebb, esetleg csapadékos időjárás várható. November végére ismét enyhébb lesz az idő, de december 4-kén megkeményedik a föld s esetleg hó is leszen.

Amerikából jelzik már, hogy az ottani, mindig szép és hosszu ősznek vége, a hőmérő egy nap alatt 15 fokot sülyedt, hó, jég, zivatar dühöng mindenfelé és sokan el is pusztultak a veszedelmes idő korbácsa alatt.

---

hetetlen mennyiségü anyagot, melyet a nemzetek összessége az érem félékben termelt beláthatjuk, hogy csak ugy válik haszonnal művelése, ha nem tévelygünk fárasztó utvesztőiben, hanem speciálizálunk, azaz szakok szerint méltatjuk figyelemre.

De meg is találja az anyagban bárki is az egyéniségének leginkább megfelelő tárgykört. Aki művészi kvalitást, történelmet, kort, népet keres. Aki humort, gúnyt vagy vallásosságot. Sőt akinek a kuriozitásokra van hajlama, az is bőséges anyagot talál.

A gyüjtésben egyedül azonban csak az lehet törekvésünk, hogy egészet alkossunk s a fejlődés lehetőségének egészséges föltétele itt is a céltudatosan megvont határok betartása. Hogy vállalkozásunk erőnket túl ne haladja.

Ezért üdvözlöm ez alkalommal a székesfehérvári régészeti társulat választmányát, melyről tudom, hogy a múzeum numizmatikai osztályának ujjárendezése alkalmával gondosan megválasztott, körültekintően megtervezett programot állitott föl, melynek alapján a már is szép gyüjtemény idővel tökéletesen felelhet meg hivatásának. Mert bár lehet vitatkozni a numizmatikának e gyüjteményből számüzött anyaga körül; de argumentumnak elég ennyi is. A magyar vidéki múzeum elsősorban a hazai és helyi kegyeletet, továbbá a népművelést, nem pedig a nemzetközi tudományt szolgálja. Ezért minden erőnket e szempontokért kell latbavetnünk. Ez az erő ma még nem fecsérelhető más szempontokért, más célokért is.

Ennyit tartottam szükségesnek előrebocsájtani általában az érmészetről és engedelmükkel a múzeum gyüjteményének ismertetésére térek.

(Folyt. köv.)

00000660

— **Az élörózsafüzér társulat kézikönyve** ezentul fekete kemény táblába kötve 30 fillérért kapható a Szt. István-Társulat könyvkiadó hivatalában és Felcsuton (Fejérm.) a szerzőnél: Fülöpp István rom. kath. lelkésznél. — Igen okos, kedves könyvecske, amelyet őszinte szeretettel ajánlunk a jóelikek figyelmébe.

— **Kivándorlási ügynökök.** Argentiniában kevés a munkás s most kivándorlási ügynökök mászkálnak Magyarországban mindenfelé. Fejérmegyében is, hogy a népet kivándorlásra birják. A csendőrősök illetékes helyről felszólítást kaptak, hogy tartsák szemmel a kivándorlási ügynököket. Ki kell verni az országból az ilyen rabszolgakereskedőket.

— **Halálozás.** Scherer Terike 15 éves korában f. hó 16-án este tifuszban meghalt.

— **A football áldozata.** A labdarugó játéknak ismét áldozata van. Mint sajnálattal értesülünk, Siki Gyula főreáliskolai I. oszt tanulót, Siki Károly posta és távirda s. ellenőr fiát tegnapelőtt délután fotballozás közben ugy megrugták, hogy a kisfiu komolyabb sérülést szenvedett s most ágyban fekvő beteg. Igen tanácsos volna, ha a szülők is korlátozni igyekeznének a gyermekek játékszenvedélyét, miként azt a tanári kar és a középiskolák vezetői már meg is tették

Fekete Sas
Téli kertjében
Szombaton este cigányzene
Vasárnap este 8 órakor
Csanyi Pista muzsikál.
Kitünő ételek és italok.

— **Gazdag legény szegény leány.** Maga az eset egy romantikus népdal lenne, ha a szimpátiát, melyet az ilyen esetek iránt éreznek az emberek, le nem rontaná a szereplők egyikének, a legénynek a pipogyasága. Válban történt az eset. Horváth József gazdalegény beleszeretett egy szegényleányba, Szabó Máriába. A fiatalok azonban nem lehettek egymásé, mert a legény szülei ellenezték ezt a házasságot. A legény lehorgasztott fővel elment tegnap a mátkája házához s kihivatta szive szerelmét. Sirva panaszkodott a leánynak, hogy apja kitagadja, ha őt elveszi. A leány azt mondta, hogy akkor nincs más hátra, minthogy váljunk el. A legény azonban a helyett, hogy lemondana apai örökségéről s kétkeze munkájára számitva főkötő alá jutatta volna a leányt, azt inditványozta neki, hogy haljanak meg együtt. A leány hallani sem akart erről, de a legény előkapta a bicskáját és szerelmese mellébe akarta dölni. A kétségbeesett leányzó védekezni kezdett s a szurás csak a karját érte. A sikongatásra elősiettek a házbeliek s a legényt lefegyverezték és átadták a csendőröknek. Igy a lakodalom helyett hüvösre kerül a szerelmes vőlegény.

— **Verekedő vőfélyek.** Sukorón tegnap Juhász János és Fejér János háztüznézőbe voltak egy ottani gazdánál. A verses mondókát Fehér János szavalta, de semmire sem birt menni, mert társa untalan belekottyant a beszédbe. Végre is azt igérte neki, ha még egyszer beleszól, hát fölrugja. Ezen aztán összevesztek, Juhász bicskát rántott és Fejér Jánost a hasán és hátán sulyosan megsebezte. A bicskás vőfélyt feljelentették.

! Fogak Kovács Dezső műfogászati termében Székesfehérvár (Rózsa u. 5. sz. a. I. emelet Zirci templommal szemben.) !

— **Vesö után a Marcsa** akart megválni az élettől. Még a multkor történt, hogy Kolompár Vesót a rendőrség lecsukta. A cigány valahogy nekikeseredett és felkötötte magát. Ilyen ez a história ismétlődött meg Kolompár Marcsával. A rendőrség erkölcstelen üzelmekért 10 napi elzárásra itélte. Ma aztán megunta a Marcsa a tétlenséget, zsineget kötött a nyakára, de tovább nem mehetett, mert rabtársai lefogták. A már járványossá fajuló öngyilkos mánia okául valami bacillust gyanitanak az orvosok. Ajánlanók: tenyésszék ki ezt a bacillust és oltsák be vele a cigányokat. Igy hamarosan rendezve lenne a cigánykérdés.

Faégető és festő-készletek és faégetésre alkalmas tárgyak nagy választékban kaphatók, Klökner Péter udvari könyvkereskedőnél Székesfehérváron.

— **Megkötözött udvarló.** B. Horváth János gárdonyi legénynek lángralobbant a szive egy fehérszemély égő szemeitől. Egyszer-kétszer el is ment a leányos házhoz udvarolni, ámde mily nagy volt az ámulata, midőn tegnapelőtt este bezárták előtte az ajtót. Iszonyuan fölháborodott e miatt s elhatározta, hogy betöri az ajtót s mindenkit megbicskáz odabent. Eme szándékát éles szavak kiséretében be is jelentette, amitől odabent bizony megijedtek, mert a leányon és édesanyján kivül más nem volt a házban. A legény döngetni kezdte az ajtót, odabent pedig sikongattak. A zajra az utcánjárók figyelmesek lettek s mikor megértették a helyzetet, megkötözték a megvadult udvarlót s átadták a csendőröknek.

— **Hulla a sineken.** Ma reggel Herceghalom és Bicske közöttt a vasuti sineken egy agyongázolt, eddig még fel nem ismert férfi hullát találtak. A csendőrség meginditotta a nyomozást, hogy vajon, gyilkosság, öngyilkosság, vagy szerencsétlenség történt-e? A hullát törvényszékileg felboncolják.

A vakbél mint tudjuk, teljesen felesleges testrésze az embernek, mégis számtalan esetben komoly, sokszor halálos megbetegedésnek az okozója. Az oly gyakori **vakbélgyuladást**, melyet többnyire csak életveszelyes operációval lehet meggyógyitani, a belekben való torlódás idézi elő.

Mi sem természetesebb, mint hogy e veszedelmes megbetegedés elkerülésére minden embernek gondoskodni kellene arról, hogy ily torlódások a belekben elő ne forduljanak. Ez a legbiztosabban a természetes **Ferencz József**-keserüviz rendszeres használata által érhető el. Ez az évtizedek óta kipróbált biztos és enyhe hatásu páratlan hashajtó megakadályozza a torlódást a belekben és a legmakacsabb székrekedést is biztosan megszünteti.

— **Jutalom.** Ma délelőtt egy türkiszköves gyürü rejtő arany koronája elveszett. A megtatáló jelentkezzék a rendőrségen, ahol jutalomban részesül.

— **Eltünt rézkannák.** Még szeptember havában Barnai Ignác szállodás bérletében levő szinházi épület padlásáról ismeretlen módon 2 drb. rézkanna 100 korona értékben eltünt. A rendőrség a nyomozást meginditotta.

— **Lugkő a fekete kávében.** Gyürött süveg mellé nem illik a bokréta s a szerelem sem való az olyan lányhoz, a hol a női becsület már régen a sárba tiporva sülyedt. Egy ilyen szerencsétlen teremtés, Horváth Mari hőgyészi illetőségü leány, az egyik helybeli örömtanya festett arcu lakója, mégis szerelemre vágyott, egy iparossegéd után epedt a szive. A fiatalember azonban máskép gondolkozott s feléje sem nézett a leánynak. Horváth Mari emiatt annyira elkeseredett, hogy öngyilkosságra szánta magát. A fekete halált feketekávében akarta bevenni s ezért cukor helyett lugkövet oldott fel benne s a megmérgezett kávét megitta. A lugkő annyira marta a leány belső részét, hogy fájdalmában orditozni kezdett, mire a mentőket hivták hozzá, akik elsősegélyben részesitették s kivitték a Szent György közkórházba. Állapota nem sulyos, megmarad az életnek.

KIADÓ LAKÁS! Várkörut 36. sz. a. egy 4 utcai, 1 előszoba és megfelelő mellékhelyiségekből álló lakás az emeleten 1912. május hó 1-re kiadó. Tudakozódhatni ugyanott a házban.

A helybeli
légszeszgyár
a legjobb minőségü szileziai darabos gázkőszénből előállitott elsőrendü
Coaks-át
amelyet eddig — ahogyan termett — nagy darabokban árusitotta, miután
Coaks-törő
gépet beszerzett, most **dió nagyságban, pormentesen**, a fütéshez, mint ilyen legjobban alkalmas métermázsánként **3.60** K-ért ajánlja.
Aki legalább 3 métermázsát vesz egyszerre, annak a légszeszgyár saját fuvarán (a ház kapuig) **3·80** K-ért szállitja métermázsánként.
A székesfehérvári légszeszvilágitási társulat igazgatója:
Mráz V.

00000661

SAJÁT ÉRDEKE,

hogy lehetőleg összpontositsa szükségleteinek beszérzését egy cégnél, mert ezuton védi érdekeit legjobban.

Előnyei: 1. Nem kell ismeretlen cégekhez fordulnia. 2. Nem lesznek szétágazott kötelezettségei. 3. Állandó összeköttetésnél pontos és reális kiszolgálást biztosit magának. 4. Állandó összeköttetése mindig vigyázni fog önt vevőjének megtartani.

Saját érdeke, hogy csak ismert, előkelő céget tiszteljen meg bizalmával.

AUFRECHT és GOLDSCHMIED utóda

ELEK ÉS TÁRSA R.-T.

Budapest, VI., Károly-körut 10. sz.

Kaphatók kényelmes havi lefizetésre, állandó összeköttetésnél folyószámlára is:

1. A magyar és német irodalom összes termékei.
2. Képek.
3. Bőröndök és bőröndárúk.
4. Férfi fehérnemüek.
5. Látcsövek.
6. Fényképkészülékek, felszerelések
7. Vadászfegyverek, pisztolyok, flóbertek.
8. Chinaezüstáruk.
9. Csillár- és petroleum-lámpák.
10. Rézbutorok.
11. Szőnyegek.
12. Mindennemü hangszer.

Fenti 12 osztályunk összes cikkei elsőrendü minőségüek és minden osztály cikkeiről külön kimeritő árjegyzékkel rendelkezünk és a kivánt árjegyzéket ingyen és bérmentve küldjük. Elvünk: Vevőkörünk megtartása, pontos kiszolgálás méltányos árak révén. — Minden felvilágositással szivesen szolgálunk. —

ZILZER MANÓ

férfi-, fiu- és gyermekruha raktára

Székesfehérvár, Szögény-Marich-utca.

Állandóan nagy raktáron mindenféle

férfi-, fiu- és gyermekruhák

ugyszintén

papi öltönyök, Ferenc József-kabát, köpenyek (havelok) bőrkabátok, utazóbundák, raglán-felöltők, kabátok.

CERES-DIJ-KIIRÁS

K 30.000.—

Közkivánatra a végső határnap a pályázatok beküldésére vonatkozólag **december hó 1-éig**

meghosszabbittatott!

Természetesen jogában áll mindazon igentisztelt vevőnknek, aki már egyszer pályázatát beterjesztette, a meghosszabbitott határidőig ujabb szalagokat beküldeni, amelynek minden 5 darabjáért egy ujabb sorsjegyszámot kap.

00000662

NIGRIN
(Fernolendt)
a legjobb cipőkrém
Mindenütt kapható!
A bécsi vadászati kiállításon arany érommel kitüntetve

VÉDJEGY.

Az eredeti Singer-varrógépek valódi árusitó ezen védjegyről ismerhetők fel.

Az eredeti Singer-varrógépek valódi árusitói ezen védjegyről ismerhetők fel.

FIGYELEM!

Azon varrógépek, melyeket más kereskedők árusitanak és forgalomba hoznak, mind a régi SINGER- féle varrógépek utánzatai. Ezek természetesen nem eredeti SINGER-varrógépek s nem is a SINGER-varrógép részvénytársaságtól származtak, — miért is ügyeljünk a védjegyre, mert csak ezen védjegyye ellátott varrógépek a valódi, eredeti SINGER-gépek.

SINGER Co.
varrógép részvénytársaság Bognár-u. 2.
— SZÉKESFEHÉRVÁR. —
Nádor-utca Töltényi-féle ház.

Hirdetések, jutányosan felvètetnek a kiadó hivatalban. Szent István-tér 1.

Székesfehérvári utmutató.

Füszer:

FLITS PÁL FIA
füszer és csemege üzlete
Nádor-utca 4.

SZIGETHY TESTVÉREK
közvetlen kávébehozatala és füszer csemege kereskedők
Kossuth-utca.

Keresztény fogyasz. szövetkezet
Szögyény Marich-utca.
Fiók üzlet Zámoly-utca.

BRUZSA GYŐZŐ
füszer, festék és liszt kereskedő
Széchenyi-utca 58 sz.

Ifj. GRÜNSCHNEK JÁNOS
füszer-, liszt-, vegyeskereskedése
Szfehérvár, Halász-utca 1.

Cukrász:

BINDER GYULA
Városház-tér 5 sz.

Divat:

Keresztes Zsigmond
divat áruháza
Városház-tér.

FALVAY FERENCZ
úri és női divat
Kossuth-utca.

KOVÁTS ANTAL
úri és női divat
Városház-tér.

VARGA ISTVÁN
női szabó műterme
Jókai-utca 20 sz.

Singer Co. varrógép részvénytársaság
ajánlja eredeti varrógépeit
Nádor-u. Töltényi-féle ház.

Rehorska Vilmos
műfestő és vegytisztító intézet
Üzlet: Haltér 1.
Telep: Tobak-utca 21 sz.

PAPP KÁROLY
utóda Szlatkovszky József műselyem festő vegytisztító intézete
Üzlet: Városház-tér 5 sz.
Telep: Palotai-utca.

AUERBACH JÓZSEF
mosó intézete
Jókai-utca 19 sz.

NAGY IGNÁCZ
mosó intézete
Lakatos-utca 10 sz.

Férfiszabók:

KISS ANTAL
Kossuth-utca 4 sz.

Cipészek:

POLLÁK REZSŐ
férfi és nő cipész
Nádor-utca 7.

Fürdő:

ÁRPÁD-FÜRDŐ
Kossuth-utca.

Különfelék:

PETE GYULA
fényképész
Várkor-ut 28 sz.

KLÖKNER PÉTER
cs. és kir. udvari könyv, zenemű, papir és fényképező cikkek kereskedése.
Nádor-utca.

HEILMAN SÁNDOR
könykötészete
Szent Imre-utca 1.

HEIN MÁRTON
hangszerkészitő
Kossuth-utca 2 sz.

PAPP LÁSZLÓ
vaskereskedő
Szögyény Marich-utca 1.

IZINGER KÁROLY
szijgyártó
Kossuth-utca 5.

KÜMMEL BÉLA
mű és kereskedelmi kertészete
Kossuth-utca.
Telep: Kert-utca.

BAKOS JÓZSEF
kádármester
Malom-utca 6 sz.

KOVÁCS GYÖRGY
kocsigyártó
Fazekas-utca.

GERVEIN MIHÁLY
kovácsmester.
Készit mindennemü új és divatos kocsikat.
Vörösmarty-tér 1.

KŐNIG KÁROLY
késmüves és köszörüs
Városház-tér.

KŐNIG JÓZSEF
késmüves és köszörüs
Kossuth-utca 7.

Vendéglők és kávéházak:

BARNAI IGNÁCZ
Magyar Királyhoz cimzet kávéháza és szállodája
Nádor-utca.

GÁRDOS ZSIGMOND
„Korzó kávéház"
Nádor-utca.

IFJ. HÉJJ IMRE
Arany Ponty vendéglős
Haltér 3 sz.

KUNTLER JÓZSEF
beszálló vendéglős
Palotai-utca 33 sz.

Építők:

SZABÓ JÓZSEF
építési irodája
Várkör-ut 43 sz.

Vanka Testvérek
ácsmesterek
Palotai-utca 71 sz.

STREIT JÓZSEF
ácsmester
Palotai-utca 57—59 sz.

KISS KÁROLY
építési irodája
Szömörce-utca 10.

PEHAKKER ANDRÁS
építési vállalkozó
Csonka u. 9 sz.

Asztalosok:

FÜSTÉR LAJOS
mű asztalos
Megyeház-utca 15 sz.

BODA GYULA
épület és butor asztalos
Lövölde-utca 12 sz.

Lakatosok:

KILI JÁNOS
épület és műlakatos
Ősz-utca 21 sz.

KOVÁTS JÁNOS
géplakatos műhelye
Haltér 9 sz.

Festők:

GERLITS JÓZSEF és FIA
szóbafestő és mázoló
Jókai-utca 2 sz.

Schmöltz László
cim-, szobafestő és mázoló
Vásár-tér 17. sz.

GUTMANN L. ÉS FIA
szoba, cim-cimer és fanemüfestő.
lakik Kégl György-utca 7.

Temetkezés:

HERMANN KÁROLY ÉS TÁRSA
„Kegyelet" temetkezési vállalat
Kossuth-utca

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában Székeshérvárott.

00000663